

2046. Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI), stran 4044.

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z
o razglasitvi zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti
na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI)

Razglasjam zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 25. aprila 2001.

Št. 001-22-53/01

Ljubljana, dne 4. maja 2001.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

Z A K O N
O POSEBNIH PRAVICAH ITALIJANSKE IN MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI NA
PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZPIMVI)

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Zakon ureja uresničevanje pravic italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega tehniškega oziroma strokovnega izobraževanja in srednjega splošnega izobraževanja.

2. člen

(vključenost v sistem)

Vzgoja in izobraževanje za pripadnike italijanske in madžarske narodne skupnosti je sestavni del sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji in poteka na podlagi predpisov, ki urejajo področje predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega strokovnega oziroma tehniškega ter srednjega splošnega izobraževanja, če s tem zakonom ni drugače določeno.

3. člen

(cilji)

Vzgoja in izobraževanja v vrtcih in šolah z italijanskim učnim jezikom in v dvojezičnih vrtcih in šolah na narodnostno mešanih območjih poleg ciljev, določenih s predpisi na področju vzgoje in izobraževanja, vključujeta še naslednje cilje:

- ohranjanje in razvijanje italijanskega oziroma madžarskega jezika in kulture italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti,
- razvijanje jezikovnih zmožnosti in sposobnosti v prvem in drugem jeziku (za pripadnike narodnih skupnosti je prvi jezik italijanski oziroma madžarski, drugi jezik pa slovenski),
- razvijanje vedenja o zgodovinski, kulturni in naravni dediščini italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ter njihovih matičnih narodov,
- razvijanje zavesti o pripadnosti k italijanski oziroma k madžarski narodni skupnosti ter ohranjanje in razvijanje lastne kulturne tradicije,
- vzgajanje za spoštovanje in razumevanje narodne in kulturne drugačnosti, za sodelovanje med pripadniki slovenskega naroda in pripadniki italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ter razvijanje sposobnosti za življenje in sobivanje na narodnostno in jezikovno mešanem območju,
- seznanjanje s položajem italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti v sosednjih državah ter vzpostavljanje vezi in sodelovanja s pripadniki in ustanovami teh skupnosti.

4. člen

(sodelovanje z institucijami matičnega naroda)

Za uresničevanje ciljev, določenih s tem zakonom, in v skladu z meddržavnimi sporazumi, sodelujejo javni vrtci oziroma šole v jeziku narodne skupnosti in dvojezični vrtci in šole (v nadaljnjem besedilu: vrtci in šole) z ustreznimi institucijami matičnega naroda v sosednjih državah.

2. PROGRAMI VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

5. člen

(prilaganje programov)

Programi predšolske vzgoje se za pripadnike oziroma pripadnice italijanske in madžarske narodne skupnosti prilagajajo v skladu s cilji, določenimi s tem zakonom, in omogočajo otrokom ob razvijanju maternega jezika tudi seznanjanje z osnovami slovenskega jezika.

Na narodnostno mešanih območjih, kjer živijo pripadniki oziroma pripadnice slovenskega naroda in pripadniki oziroma pripadnice madžarske narodne skupnosti, organizira vrtec eno leto pred vstopom v šolo brezplačen dvojezični program predšolske vzgoje. V ta program vključijo starši otroke prostovoljno.

Z normativi in standardi se določi najnižje število otrok, za katere se organizira dvojezični program iz prejšnjega odstavka.

Izobraževalni programi za pripadnike oziroma pripadnice italijanske narodne skupnosti in dvojezični izobraževalni programi se prilagodijo tako, da se dopolnijo:

- cilji vzgoje in izobraževanja,
- pogoji za vključitev,
- predmetnik,
- učni načrti, katalogi znanj in izpitni katalogi.

Programom iz prejšnjega odstavka se dodajo navodila za izvajanje.

S predmetnikom se lahko učencem oziroma učenkam, vajencem oziroma vajenkam in dijakom oziroma dijakinjam določi največ za dve uri večja tedenska obveznost pouka.

V predmetniku za osnovno šolo v italijanskem učnem jeziku in za dvojezično osnovno šolo se lahko določi, da mora učenec oziroma učenka med izbirnimi predmeti izbrati dva, enega iz družboslovno-humanističnega in enega iz naravoslovno-tehničnega sklopa.

Javno veljavne programe, prilagojene v skladu s tem zakonom, sprejme minister oziroma ministrica, pristojna za šolstvo, v sodelovanju s pristojnim strokovnim svetom v skladu z zakonom in jih na enak način kot druge javno veljavne programe objavi, tudi v jeziku narodnosti.

6. člen

(učbeniki in učila)

Pri vzgojno-izobraževalnem delu v šoli z italijanskim učnim jezikom se uporabljajo učbeniki in učila v italijanskem jeziku, v dvojezični šoli se uporabljajo učbeniki in učila v slovenskem in v madžarskem jeziku oziroma dvojezični učbeniki in učila.

7. člen

(soglasje oziroma mnenje)

Pred sprejemom oziroma določitvijo programov iz 5. člena tega zakona si mora pristojni strokovni svet pridobiti mnenje pristojnega organa italijanske oziroma madžarske samoupravne narodne skupnosti v Republiki Sloveniji.

Pristojni strokovni svet ne more sprejeti oziroma določiti vzgojnega oziroma izobraževalnega programa brez soglasja članov sveta, predstavnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti.

8. člen

(izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela)

V dvojezični osnovni šoli se lahko prilagodi izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela, in sicer:

- v prvem in drugem obdobju lahko poučuje vzgojne predmete predmetni učitelj,
- učenci se pri pouku slovenskega in madžarskega jezika delijo v skupine v skladu s posebnimi normativi.

9. člen

(pouk jezika narodnosti zunaj narodnostno mešanega območja)

Dijakom in vajencem, ki končajo osnovno šolo v jeziku narodnosti oziroma dvojezično osnovno šolo in se vključijo v poklicne šole, srednje tehniške oziroma srednje strokovne šole ali gimnazije zunaj narodnostno mešanega območja, morajo te šole same ali skupaj z drugimi omogočiti pouk jezika narodnosti kot fakultativnega predmeta. Pouk jezika narodnosti se organizira, če se zanj odloči najmanj 5 dijakov oziroma vajencev, in je za dijake in vajence brezplačen.

Skupina dijakov oziroma vajencev se lahko oblikuje tudi izmed dijakov oziroma vajencev, ki se izobražujejo po različnih izobraževalnih programih v različnih šolah v istem kraju.

3. JAVNA MREŽA VRTCEV IN ŠOL

10. člen

(javna mreža)

Javni vrtci in šole z italijanskim učnim jezikom in javni dvojezični vrtci in šole, ki so bili ustanovljeni pred uveljavitvijo zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96 in 23/96), sestavljajo javno mrežo vrtcev in šol za potrebe italijanske in madžarske narodne skupnosti.

Javna mreža vrtcev in šol za potrebe italijanske in madžarske narodne skupnosti, se lahko spreminja le s soglasjem vlade in samoupravnih narodnih skupnosti italijanske oziroma madžarske narodnosti v Republiki Sloveniji.

11. člen

(šolski okoliš)

Šolski okoliš osnovne šole z italijanskim učnim jezikom oziroma dvojezične osnovne šole je območje, ki je v statutu lokalne skupnosti, na območju katere ima osnovna šola sedež, določeno kot narodnostno mešano območje.

V ustanovitvenem aktu osnovne šole se ne glede na določbo prejšnjega odstavka kot šolski okoliš lahko določi območje celotne občine.

Če je za potrebe italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ustanovljenih več šol, se v ustanovitvenem aktu določi šolski okoliš za vsako šolo. Če ima osnovna šola z italijanskim učnim jezikom oziroma dvojezična osnovna šola podružnico, se v ustanovitvenem aktu določi tudi območje podružnice. Šolski okoliš lahko sega tudi na območje več lokalnih skupnosti.

Šolski okoliš iz prejšnjega odstavka določi lokalna skupnost, v kateri je sedež šole, ob soglasju lokalnih skupnosti, na območje katerih sega šolski okoliš. Če lokalne skupnosti v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona ne dajo soglasja o določitvi šolskega okoliša, ga s soglasjem pristojne samoupravne narodne skupnosti v Republiki Sloveniji, da bi zagotovili vzgojo in izobraževanje, začasno določi vlada.

4. USTANAVLJANJE IN UPRAVLJANJE JAVNIH VRTCEV IN ŠOL

12. člen

(ustanavljanje)

Javni vrtec oziroma šola z italijanskim učnim jezikom oziroma dvojezični vrtec oziroma šola se lahko ustanovi oziroma organizira kot samostojen vzgojno-izobraževalni zavod ali kot organizacijska enota vzgojno-izobraževalnega zavoda.

Javni vrtec iz prejšnjega odstavka se lahko organizira tudi kot enota oziroma podružnica osnovne šole z italijanskim učnim jezikom oziroma kot enota oziroma podružnica dvojezične osnovne šole.

Če se vrtec oziroma šola iz prvega odstavka tega člena ustanovi za več lokalnih skupnosti, je soustanoviteljica samoupravna narodna skupnost lokalne skupnosti, kjer ima vrtec oziroma šola sedež, v dogovoru z ostalimi samoupravnimi narodnimi skupnostmi občin.

13. člen

(sestava sveta)

V svetu javnega dvojezičnega vrtca oziroma javne dvojezične šole morajo biti zastopani pripadniki slovenskega naroda in pripadniki madžarske narodne skupnosti.

Če je v vrtcu oziroma šoli manj kot 15 delavcev, se v aktu o ustanovitvi lahko določi sorazmerno manjše število članov sveta šole, kot je določeno z zakonom.

Če se vrtec oziroma šola organizira kot organizacijska enota vzgojno-izobraževalnega zavoda, ki ni javni dvojezični vrtec oziroma javna dvojezična šola, mora biti najmanj eden od članov sveta pripadnik narodne skupnosti. Postopek izvolitve oziroma imenovanja tega člana se določi v ustanovitvenem aktu.

5. STROKOVNI IN DRUGI DELAVCI

14. člen

(posebni pogoji)

V vrtcih in šolah z italijanskim učnim jezikom opravljajo vzgojno-izobraževalno delo strokovni delavci, ki obvladajo italijanski jezik kot učni jezik.

Določba prejšnjega odstavka ne velja za učitelje, ki poučujejo slovenski jezik.

V dvojezičnih vrtcih in šolah opravljajo vzgojno-izobraževalno delo strokovni delavci, ki obvladajo oba učna jezika. Dvojezični vrtec oziroma dvojezična šola mora pri zaposlovanju skrbeti za sorazmerno zastopanost strokovnih delavcev iz vrst slovenskega naroda in madžarske narodne skupnosti.

15. člen

(znanje učnega jezika)

Strokovni delavec obvlada italijanski jezik kot učni jezik, če je končal osnovno in srednjo šolo z italijanskim učnim jezikom ali si je pridobil predpisano izobrazbo v italijanskem jeziku.

Strokovni delavec obvlada madžarski jezik kot učni jezik, če je končal program dvojezične srednje šole ali fakultativnega pouka madžarskega jezika na srednji šoli ter fakultativnega pouka madžarskega jezika na visoki ali univerzitetni ravni in si je pridobil predpisano izobrazbo v slovenskem ali madžarskem jeziku.

Delavec, ki ne izpolnjuje pogojev iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko dokaže, da obvlada učni jezik, če opravi preizkus znanja tega jezika. Obseg, vsebino in način preizkusa določi minister, pristojen za šolstvo.

16. člen

(znanje slovenskega jezika)

Strokovni delavec v vrtcu oziroma šoli z italijanskim učnim jezikom mora obvladati slovenski jezik v skladu s katalogom znanja, ki ga minister, pristojen za šolstvo, določi za ustni del strokovnega izpita iz tega predmeta za te strokovne delavce.

Strokovni delavec v vrtcu oziroma šoli z italijanskim učnim jezikom iz prejšnjega odstavka, ki je končal osnovno in srednjo šolo v Republiki Sloveniji ali si je pridobil predpisano izobrazbo v Republiki Sloveniji, ne opravlja strokovnega izpita iz slovenskega jezika.

17. člen

(strokovni izpit)

Strokovni delavci vrtcev in šol po tem zakonu opravljajo strokovni izpit v slovenskem jeziku ali v jeziku narodne skupnosti. O tem se odločijo v prijavi k strokovnemu izpitu.

Strokovni delavci dvojezičnih vrtcev in šol opravljajo strokovni izpit iz obeh učnih jezikov na različnih ravneh zahtevnosti. V prijavi navedejo, kateri jezik bodo opravljali na osnovni in kateri na višji ravni zahtevnosti.

18. člen

(strokovni delavci tuji državljani)

Če se na razpisano prosto delovno mesto ne prijavi kandidat, ki izpolnjuje pogoje za strokovnega delavca, lahko vrtec oziroma šola največ za dve leti zaposli gostujočega tujega učitelja v skladu s pogoji, ki so določeni v 101. členu zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96 in 23/96).

Strokovni delavec iz prejšnjega odstavka se mora v tem času vključiti v učenje slovenskega jezika in se lahko zaposli pod pogoji iz prejšnjega odstavka še največ za dve leti.

6. POSLOVANJE IN IZDAJANJE JAVNIH LISTIN

19. člen

(poslovanje)

Vrtci in šole z italijanskim učnim jezikom poslujejo na narodnostno mešanem območju v italijanskem jeziku, z državnimi organi in organizacijami zunaj tega območja pa dvojezično. Dvojezični vrtci in šole poslujejo dvojezično.

20. člen

(izdajanje javnih listin)

Šole po tem zakonu izdajajo dvojezična spričevala in druge javne listine.

7. RAZVOJNO IN SVETOVALNO DELO

21. člen

(strokovni delavci iz vrst narodnih skupnosti)

Za razvojno in svetovalno delo na področju vzgoje in izobraževanja, ki ga opravlja pristojni javni zavod za splošno izobraževanje za potrebe vrtcev in šol iz tega zakona, se zagotovi v notranji organizaciji zavoda trajna skrb za izvajanje teh nalog. Med strokovnimi delavci zavoda je potrebno zagotoviti tudi strokovne delavce iz vrst narodnih skupnosti.

22. člen

(pristojnosti šolskih uprav)

Šolska uprava Koper in Šolska uprava Murska Sobota opravlja poleg nalog, določenih z zakonom, tudi naslednje naloge:
– predlaga ministru potrebne razlike pri financiranju oddelkov vrtcev, v katerih se uporablja italijanski jezik, oziroma, kjer vzgojno delo poteka dvojezično;

- opravlja upravne naloge, potrebne pri zagotavljanju učbenikov in učil v italijanskem oziroma v madžarskem jeziku;
- opravlja naloge pri financiranju stikov vrtcev in šol iz tega zakona z institucijami matičnega naroda.

23. člen

(izobraževanje in izpopolnjevanje strokovnih delavcev)

Vlada zagotavlja pogoje, da univerze v sodelovanju s sorodnimi institucijami v sosednjih državah omogočijo študij na ustreznih smereh za strokovne delavce vrtcev in šol z italijanskim učnim jezikom tudi v italijanskem jeziku in za dvojezične vrtce in šole tudi v madžarskem jeziku.

Programi izpopolnjevanja strokovnih delavcev vrtcev in šol po tem zakonu morajo namenjati posebno pozornost izpopolnjevanju znanja učnega jezika in drugega jezika, v dvojezičnih šolah pa znanju obeh učnih jezikov ter metodiki dvojezičnega pouka.

8. FINANCIRANJE

24. člen

(soglasje k normativom in standardom)

K normativom in standardom, ki so podlaga za financiranje javnih vrtcev in šol z italijanskim učnim jezikom in dvojezičnih javnih vrtcev in šol, si mora minister, pristojen za šolstvo, pridobiti soglasje pristojnega organa italijanske oziroma madžarske samoupravne narodne skupnosti v Republiki Sloveniji.

25. člen

(investicije)

Vrtci in šole za potrebe narodnih skupnosti se gradijo in opremljajo s sredstvi državnega proračuna, komunalno opremljeno zemljišče pa zagotovi lokalna skupnost.

26. člen

(subvencioniranje)

Iz državnega proračuna se zagotavlja sredstva za pripravo in za subvencioniranje cene učbenikov v višini, ki zagotavlja, da je povprečna cena učbenikov za posamezen razred primerljiva s ceno učbenikov za isti razred, ki sicer velja v Republiki Sloveniji.

Iz državnega proračuna se zagotavljajo tudi sredstva za plačilo višjih stroškov za oddelke v vrtcih, kjer se pri vzgojnem delu uporablja italijanski jezik, oziroma kjer vzgojno delo poteka dvojezično v slovenskem in madžarskem jeziku. Pri ugotavljanju višje cene se upošteva dodatna oprema oziroma vzgojna sredstva in dodatno delo strokovnih delavcev v skladu z normativi in standardi.

27. člen

(financiranje stikov z institucijami matičnega naroda)

Sodelovanje vrtcev in šol z institucijami matičnega naroda, dogovorjeno z meddržavnimi sporazumi oziroma določeno z izobraževalnimi programi, se financira iz državnega proračuna.

9. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

28. člen

(zaposleni v vrtcih in šolah)

Strokovni delavci vrtcev in šol po tem zakonu, ki so na dan uveljavitve tega zakona zaposleni v vrtcu ali šoli in izpolnjujejo pogoje za strokovne delavce, lahko ne glede na določbe 14., 15. in 16. člena tega zakona še naprej opravljajo vzgojno-izobraževalno delo.

29. člen

(rok za uskladitev)

Normativi in standardi v skladu s tem zakonom morajo biti sprejeti v enem letu po njegovi uveljavitvi.

30. člen

Z dnem uveljavitve tega zakon preneha veljati zakon o uresničevanju posebnih pravic pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list SRS, št. 12/82).

31. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 600-06/00-1/2

Ljubljana, dne 25. aprila 2001.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.